

Prova lliure per a l'obtenció del títol de graduat/ada en educació secundària obligatòria

---

Convocatòria 11/2013

Àmbit de la comunicació en llengua catalana

Pauta de correcció

Nota de correcció

Perquè un alumne sigui considerat apte en l'àmbit de la comunicació ha d'obtenir una puntuació mínima de 50 punts sobre 100 com a nota global de tots els exercicis de l'àmbit. A més, ha d'haver obtingut una nota mínima de 40 punts a cadascuna de les proves de català i castellà. Si un alumne té una nota global superior a 50 sobre 100, però no ha obtingut la nota mínima en alguna de les proves de català i/o castellà, es considerarà que té l'àmbit suspès.

Quadre resum

	Puntuació mínima	Puntuació màxima
Català	40	100
Castellà	40	100
Llengua estrangera	-	100

Activitat 1

(15 punts)

Tot seguit escoltareu la secció “Animalari laboral” del programa *Recursos inhumans* de Catalunya Ràdio, emesa el 8 de desembre de 2011.

(Podeu consultar la transcripció del text oral al final del document.)

1. Responen les preguntes següents.

a) Per què creieu que es diu que l'addicte a la feina té un to groguenc tirant a gris pàl·lid? (1 punt)

Perquè no li toca el sol.

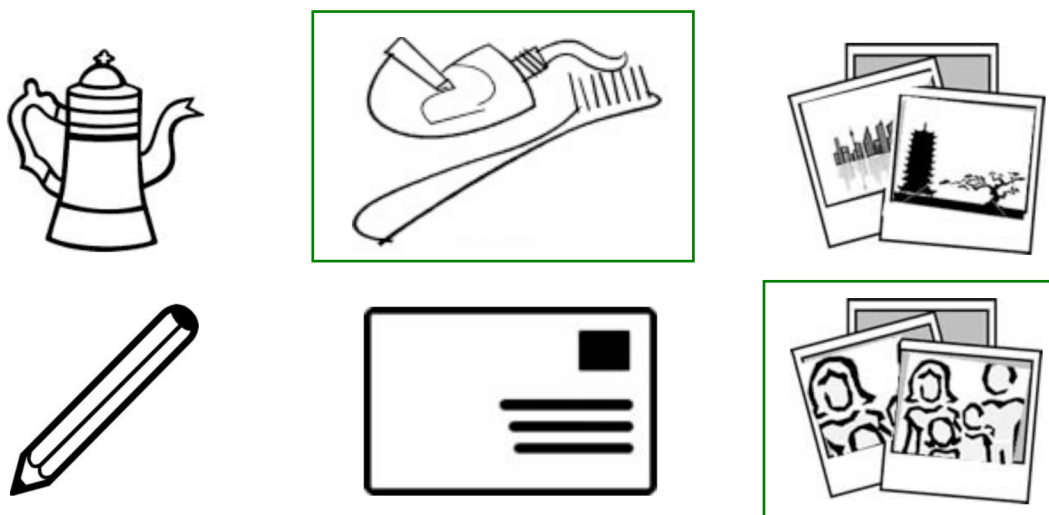
b) Mitjançant quin procés el telèfon mòbil ha passat a formar part de l'anatomia de l'addicte a la feina? (1 punt)

Mitjançant la simbiosi.

c) Per què el calaix és la part més important de l'hàbitat de l'addicte a la feina? (1 punt)

Perquè allí hi té tot el necessari per a una vida plena i feliç.

d) Assenyalen quins d'aquests objectes es troben dins del calaix de l'addicte a la feina, segons el que es diu en el document d'àudio que estàs escoltant. (2 punts)

e) Què ens pot passar si convivim amb un addicte a la feina? (1 punt)

Que ens podem contagiar.

Totes les preguntes seran valorades amb un punt, excepte la d'assenyalar objectes, que comptarà un punt per cada objecte ben assenyalat i descomptarà mig punt per cada objecte mal assenyalat.

2. Aquesta secció del programa *Recursos inhumans* és, clarament, una secció humorística. Localitzeu-hi dos recursos humorístics i expliqueu per què ens fan gràcia. (4 punts)

Exemple:

Ens compara l'addicte a la feina amb les plantes quan diu que fan la fotosíntesi però en lloc de fer-la amb la llum del sol, la fan amb la llum dels fluorescents de l'oficina.

Resposta oberta.

Exemples:

Compara els peus dels addictes a la feina amb arrels, ja que l'addicte a la feina no es mou del seu lloc de feina i hi queda incrustat.

Compara el mòbil amb un apèndix del seu organisme perquè l'està fent servir tot el dia.

Exagera i ens diu que el seu hàbitat es redueix a la porció de l'oficina que va de la seva taula a la màquina de cafè.

Exagera i ens diu que tota la seva alimentació consisteix en palets de pa integrals.

3. Assenyaleu cinc síl·labes tòniques en la cita de Cantinflas que encapçala la secció "Animalari laboral". (5 punts)

Si treballar fos una cosa bona, els rics ja l'haurien acaparat.

Sumarem un punt per cada síl·laba ben assenyalada, i en restarem un per cada síl·laba mal assenyalada.

Activitat 2

(20 punts)

Llegiu el text següent i, tot seguit, feu els exercicis que trobareu a continuació.

El destí, per sort, s'apiada de mi i em fa un regal inesperat: just al capdavall de Chinatown, prop de la cruïlla de Grant Street amb Columbus Avenue, trobem la llibreria City Lights. O sigui el paradís. Juro que no ho tenia previst (almenys no tan aviat), tot i que de seguida se'm considera sospitós i les nenes em llancen mirades d'acusació. Ho sento: hi ha gent que valora les ciutats per la seva bellesa o pels seus museus i monuments; jo ho faig per les llibreries.

—Aquí es reunien els de la *Beat Generation* —comento, gairebé emocionat.

—Biquè?

—Els poetes beats em poso didàctic. Eren uns escriptors que defensaven l'escriptura connectada a la gent marginal, a la nit, al jazz, als viatges... La *Beat Generation*... No us sona?

—L'única generació que conec és la *next generation*, la de l'anunci de Pepsi.

Un altre cop la televisió! I per la banda de la publicitat, que és on fa més mal.

L'aparador de City Lights és tal com me l'havia imaginat. Gran, sense ser enorme, un pèl caòtic, amb les lletres daurades pintades al vidre, fusta negra i amb aquest regust d'antic que solen tenir les bones llibreries. Pacto mitja hora de temps mort amb la resta de l'expedició i entro disposat a remenar i extasiar-me.

Text adaptat de Xavier Moret. *Amèrica, Amèrica*

1. Col·loqueu els següents deu signes de puntuació en el fragment que acabeu de llegir. (5 punts)

: . ; , , — — ...) ?

Sumarem mig punt per cada signe de puntuació ben situat.

2. Completeu el quadre següent en relació amb el text de Xavier Moret que encapçala aquesta activitat. Si us ofereixen diverses opcions, assenyalau l'opció o opcions adequades, si no us ofereixen cap opció, escriviu el que correspongui. (5 punts)

Tipus de text	☐ Narratiu ☐ Descriptiu ☐ Instructiu ☐ Argumentatiu
Narrador	☐ Subjectiu ☐ Objectiu ☐ Omniscient
Transcripció de la conversa amb estil	Directe
Persona gramatical (persona i nombre) en què està narrat el text	Primera persona del singular
Temps narratiu	Present

3. En el text que hem llegit apareixen mots anglesos: *beat, next generation, etc.* Si aquestes paraules tenen èxit en la llengua s'hi incorporen i passen a formar-ne part. Aquest procés de creació lèxica s'anomena manlleu. A continuació trobareu tres processos diferents de creació lèxica, definiu-los i poseu-ne un exemple seguint el model que teniu. (6 punts)

Manlleu: agafem paraules d'una altra llengua i les incorporem a la nostra.
Exemple: poesia beat vol dir poesia connectada amb la gent marginal, el jazz, etc.

Derivació: **Afegint prefixos i sufixos a un lexema o radical creem noves paraules.**
Exemple: tauleta, automedicació, etc.

Composició: **Creació d'un nou mot a partir de la combinació de dos mots preexistents.**
Exemple: pit-roig, paraigua, etc.

Creació d'acrònims: **Sigles que es llegeixen com una paraula.**
Exemple: MACBA, RENFE, etc.

En aquesta activitat es concedirà un punt per cada definició i un punt per cada exemple correcte.

4. Imagineu-vos, per un moment, que entreu a la llibreria City Lights. En un panell a l'entrada de la llibreria llegiu un text en anglès, però com que el vostre anglès no és prou bo per entendre-ho tot decidiu passar-lo pel traductor. El resultat és el text següent: (4 punts)

City Lights llibreria té una sèrie en curs de lectures i esdeveniments, en general com a mínim una o dues cada setmana. El nostre calendari en línia s'actualitza amb regularitat, però si vols estar segur de no perdre res, assegureu-vos de signar cap amunt per al nostre butlletí de notícies d'esdeveniments per rebre les actualitzacions setmanals sobre el que està succeint a la llibreria.

Aquest text, com la majoria de textos traduïts amb un traductor automàtic, té alguns errors. Assenyaleu-ne dos i expliqueu de quin tipus d'error es tracta.

Exemple:

Hi ha una manca de concordança amb el tractament. De vegades tracta de tu (*si vols estar segur*) i d'altres de vosaltres (*assegureu-vos*).

a) Primera errada:

En català normalment es diu el tipus de botiga i després el nom. Hauria de dir *Llibreria City Lights*.

b) Segona errada:

***Signar cap amunt* no vol dir res. Les paraules haurien de tenir un altre significat.**

Pauta de correcció: demanem dos errors com a mínim, però n'hi ha més. Per exemple: falta l'article davant de *llibreria City lights*, falta el pronom feble a *perdre't*, etc.

Activitat 3

(5 punts)

Llegiu els textos següents i, tot seguit, feu els exercicis que hi ha a continuació.

<p>1)</p> <p>Si pogués acordar Raó i Follia,   I en clar matí, no lluny de la mar clara,   La meva ment, que de goig és avara,   Em fes present l'Etern. I amb fantasia   (...)</p> <p style="text-align: right;">J. V. Foix</p>
<p>2)</p> <p>A la ciutat en obres de Mercè Ibarz se'ns apareix, dins del conjunt de la seua obra, com el preludi d'una música nova, tant per la varietat de temes i registres que anuncia com pel seu caràcter nou dins l'evolució literària de l'autora.</p> <p style="text-align: right;">Enric Sòria</p>
<p>3)</p> <p>No cal ésser català per a trobar que entre totes les danses que es fan i es desfan, la sardana és una dansa molt bella. Però hi ha sardana i sardana. La recordeu aquella sardana sentida o entrada de fosc, un dia dolç d'hivern, la recordeu, un dia que us crèieu presoner de la soledat i donàveu un tomb fora poble, la recordeu la veu d'or i d'aram arribant extenuada al cim del turó, prou clara tanmateix, per dir-vos que Catalunya no us deixava sol?</p> <p style="text-align: right;">Eugeni Xammar</p>

1. Digueu quin o quins dels textos que acabeu de llegir poden ser considerats literaris i justifiqueu la vostra decisió. (3 punts)

Els textos 1 i 3 són textos literaris perquè hi és palesa la finalitat estètica, a més de la informativa. El text 2 no és un text literari perquè el que fa és descriure'ns una obra literària però no té cap finalitat estètica.

Es concedirà 1 punt si s'assenyala correctament quins textos són literaris i 2 punts per la justificació. Si s'assenyalen uns textos diferents als proposats en aquesta resposta però es justifica convincentment, es concediran els 3 punts d'aquesta pregunta.

2. Definiu, amb les vostres paraules, què és literatura. Aporteu totes les definicions o idees que tingueu sobre aquest concepte. (2 punts)

Resposta oberta.

Algunes de les definicions de literatura són:

- **Art d'escriure i de llegir, coneixement de tot el que ha estat escrit.**
- **Activitat que, per mitjà de l'escriptura, proposa més un fi estètic que no pas didàctic.**
- **Conjunt de produccions literàries d'un poble, d'un període, destinades a un públic determinat.**

Activitat 3

Activitat 4

(20 punts)

Llegiu el text següent i, tot seguit, feu els exercicis que hi ha a continuació.

El vell cercà la pipa en la butxaca de la seva esfilagarsada americana, però no la hi trobà. Va escorcollar més minuciosament, ara ja sorprès, les altres butxaques. D'una d'elles, la seva mà en va sortir tota bruta d'engrunes resseques que s'havien enganxat a la pell lleugerament suada, però la pipa no hi era. Tampoc no va trobar-la en cap de les butxaques de la camisa de colors barrejats, ni en les dels pantalons que examinà a continuació. La pipa no era enlloc.

Tenia seixanta-vuit anys i en feia divuit que fumava amb la mateixa pipa, la qual, doncs, s'havia fet un tip de viatjar entre les mans i els llavis entre estades, més o menys breus, en la profunditat de la butxaca dreta del gec, que exhalava una forta sentor de nicotina rànica. Durant tots aquells anys només havia canviat tres o quatre vegades d'americana i, cada cop, l'olor aquella s'instal·lava allí, en la peça de roba, inalterable i persistent. És clar que ja hi estava acostumat. La seva jove, en canvi, encara no s'havia pogut avesar del tot a aquella bravada acre que li regirava les tripes sempre que —no gaire sovint— agafava el gec del sogre per tal de fer-li una rentada. La sentor no se n'anava, ben entès, però la peça, en conjunt, quedava més presentable durant un parell o tres de dies. A ell, naturalment, el preocupava ben poc, això. Estava per damunt d'aquestes coses. Tenia un tarannà més aviat filosòfic i quan, més endavant, per culpa de la salut, va haver de deixar la feina de paleta per fer-se enterramorts, aquella disposició innata se li accentuà encara més per imperatius de l'ofici.

L'episodi de la pipa, però, va amoïnar-lo força. Era una vella amiga que no seria fàcil de substituir. Sí, podia comprar-ne una de nova, però li calia temps per a acostumar-s'hi i posar-la a punt. De primer, les pipes tenien un cert gust o regust de fusta, una mena de sabor desagradable que només els dies i els anys anaven matant. No hi havia res com una pipa vella, renegrida i cremada. I ara l'havia perduda, era evident. Prou va tornar enrere, refent el camí que havia fet mitja hora abans fins al peu del nínxol, on començà a pensar en quines circumstàncies se n'havia allunyat i a reconstruir, fins on li era possible, tots els gestos a què s'havia lliurat. Però no aconseguia recordar-ho bé.

Va sortir novament del cementeri, capcot i melangiós, car només podia haver-la perduda allí. Al capdavall, s'hi passava la vida. Unes passes més enllà, va retrocedir encara en acudir-se-li que, ben mirat, podia dir al porter que, **si trobava una pipa així i aixà**, era la seva. El porter, però, coneixia de sobres la pipa del vell i no necessitava descripcions. Tampoc no tenia la intenció de preocupar-se'n. Si la trobava bonament, per casualitat, molt bé; si no, no hi pensaria més.

Després, el vell reflexionà en la conveniència d'avisar també els seus companys, però ara ja feia estona que eren lluny. Els ho diria l'endemà. Entre uns i altres, molt seria que no la trobessin. És clar que no comprendrien el seu desfici. Cap d'ells no fumava en pipa i ignoraven, doncs, el lloc que un objecte d'aquesta mena pot arribar a ocupar en la vida d'un home al cap de divuit anys de servir-se'n ininterrompudament. Fos com fos, els avisaria. I, si la trobaven, la hi donarien, n'estava segur. No hi faltarien bromes, prou que ho suposava, però no hi feia res.

A casa, el seu fill encara no havia arribat, però la nora, que hi era, de seguida endevinà que **li'n passava alguna de crespa**. No advertí que el vell no fumava, ell que precisament no es treia aquella porqueria de la boca en tot el sant dia, però en el seu posat s'observava quelcom que cridava l'atenció i que l'obligà a preguntar:

—Què us passa, avi?

Això de tractar-lo d'avi era un mal costum adquirit per la nora i el fill, els quals no l'anomenaven d'altra manera des que la petita parlava, i ara feia anys, d'això. No el molestava pas, però; ben a l'inrevés, fins i tot li agradava. No hauria sabut explicar-ho, però en aquella expressió li semblava veure-hi un no sé què de superior a la de pare i, per si fos poc, hi descelava una mena de ressonància tendra. No se li acudia que també contenia un deix ben acusat d'indiferència.

Va contestar la pregunta de la seva nora amb un grinyol que no comprometia a res però que va tenir la virtut de fer entendre a la noia que **el vell no estava per brocs**.

Més tard, va ser el fill qui remarcà que l'home estava consirós; en lloc d'interrogar-lo directament, però, va parlar-ne amb la dona. Ella arronsà les espatlles.

Manuel de Pedrolo. Fragment inicial de *La pipa*

1. Responen les preguntes següents.

a) Què no li agradava gens a la nora del vell? (1 punt)

L'olor de tabac que feia l'americana. / No li agradava que fumés. / No li agradava la pipa.

b) De què treballava el vell? (1 punt)

D'enterraments.

c) Quines dues coses va fer el vell per tal de trobar la pipa després d'adonar-se que no la tenia a cap butxaca? (1 punt)

- Va tornar al cementiri.

- Va demanar-li al porter si l'havia vista.

d) Què tenia de negatiu l'apel·latiu *avi* amb què el fill i la nora es dirigien al vell? (1 punt)

Un deix ben acusat d'indiferència.

2. Expliqueu el significat de les expressions següents que apareixen en el text.
(6 punts)

... si trobava una pipa així i aixà ...

Si trobava una pipa d'aquesta i d'aquella manera.

... li'n passava alguna de crespa.

Li passava alguna cosa greu, grossa...

... el vell no estava per brocs.

Estava de mal humor, no estava per festes.

3. Substituiu les paraules subratllades per un sinònim adequat al context.
(4 punts)

El vell cercà la pipa ...: buscà, etc.

... encara no s'havia pogut avesar del tot ...: acostumar, habitar

Tenia un tarannà més aviat filosòfic ...: temperament, caràcter, humor, etc.

... l'home estava consirós...: capficat, pensarós, preocupat, abstret, etc.

4. Definiu el concepte de sinonímia. (1 punt)

Podem dir que dos mots són sinònims quan es poden reemplaçar (sense alterar el significat de la frase) en un o més contextos. És a dir, quan dos mots tenen significats coincidents.

5. Indiqueu a qui o a què fan referència els pronoms subratllats de les oracions següents. Per tal de respondre aquesta pregunta correctament haureu de recórrer al text. (2,5 punts)

... però li calia temps per a acostumar-s'hi i posar-la a punt. (3r paràgraf)

Li: **al vell**

Hi: **a la nova pipa.**

I, si la trobaven, la hi donarien, n'estava segur. (5è paràgraf)

La: **la pipa (vella).**

Hi: **al vell.**

N': **que la hi donarien.**

Sumem 0,5 per cada resposta correcta.

6. La paraula *amoïnar*, com heu vist en el text, porta dièresi. La dièresi és un signe gràfic que utilitzem per marcar que cal llegir la "u" en alguns diftongs creixents i per desfer els diftongs decreixents quan no els podem accentuar. Llegiu el text que teniu a continuació i col·loqueu-hi les dièresis i els accents que hi manquen. (2,5 punts)

Avui he anat d'oient a la universitat. El professor de literatura ha demanat a estudiants de diferents països que estudiïn la llengua del llibre Curial e Güelfa, però la majoria d'ells no tenen aquesta obra. Jo en tinc un exemplar a casa, d'aspecte una mica ruïnós, però no n'he dit res als companys perquè el volia llegir aquest estiu tot i que, ben pensat, potser això és molt egoista de la meua part.

Sumem 0,25 per cada accent/dièresi ben col·locat i descomptem 0,25 per cada accent o dièresi mal col·locat.

Activitat 4

Activitat 5

(40 punts)

Escolliu *una* d'aquestes dues opcions:

- **Opció 1.** Al fragment del conte *La pipa* que heu llegit a l'activitat 4 li falta el final. Escriviu-ne la continuació. El text ha de tenir entre 150 i 200 paraules.
- **Opció 2.** El fragment d'àudio que heu sentit era un text humorístic on es comparava un addicte a la feina amb un híbrid d'animal i planta. Escriviu una descripció humorística d'un ofici que conegueu tot comparant-lo amb un animal. El text ha de tenir entre 150 i 200 paraules.

En general, la valoració de la redacció és a criteri del corrector/a. A continuació s'ofereixen uns criteris a tall orientatiu.

Valoració global (10 punts)

Es valorarà si el text expressa amb claredat idees i conceptes, si s'ajusta al tema demanat, i si el lèxic i la sintaxi són adequats.

Estructura i presentació (10 punts)

Es valorarà si els arguments estan presentats de manera ordenada, amb una distribució correcta en paràgrafs, si la puntuació és adient, si els connectors són escaients i si la forma del text s'adequa al format demanat.

Correcció ortogràfica i gramatical (20 punts)

Es valorarà la correcció ortogràfica i gramatical, i es penalitzarà especialment la manca de correcció si aquesta dificulta la comprensió del text. Sugerim descomptar 1 punt per cada errada ortogràfica.

- Si un text conté més de 20 errades ortogràfiques o les que hi ha dificulten la comprensió del text, aquesta activitat es pot puntuar amb un 0.
- Si un text no s'ajusta a l'extensió (té menys de 100 paraules) o al tema, aquesta activitat es pot puntuar amb un 0.

Activitat 5

PUNTUACIÓ TOTAL
Puntuació màxima: 100 punts

Transcripció del text oral

Nota: A l'àudio original hi ha tres participants, hem transcrit només dos participants per facilitar-ne la lectura en el cas que fos impossible reproduir el document d'àudio.

A: —Si treballar fos una cosa bona, els rics ja l'haurien acaparat. Cantinflas. *(falca amb el nom del programa)*—Recursos inhumans.

A: —Animalari laboral. Avui: l'addicte a la feina.

B: —En el nostre afany incansable de descobrir els secrets de la fauna laboral, avui ens fixem en un ésser molt peculiar, un híbrid entre animal i planta, el sempre fascinant: addicte a la feina.

A: —Com reconèixer-lo?

B: —Tres són les característiques que ens el faran inconfusible:

B: —El pelatge escàs, d'un to groguenc, tirant a gris pàl·lid.

B: —El fet que les seves potes no acaben en peülles sinó amb fortes arrels que l'aferren al seu lloc de feina.

B: —I finalment...

B: —El delator apèndix que uneix de forma permanent la seva orella esquerra amb la seva espatlla esquerra. Aquest apèndix no és altra cosa que el seu telèfon mòbil que en un curiós fenomen de simbiosi ha passat a formar part de la seva anatomia.

A: —Hàbitat

B: —L'addicte a la feina fa vida entre dos espais: el seu escriptori i la màquina de cafè que hi hagi més a prop. La part més important de l'hàbitat d'aquest ésser s'anomena: calaix. Dins del seu calaix l'addicte a la feina disposa de tot el que necessita per a una vida plena i feliç: ampolles d'aigua, sobres de sucre, tasses de cafè amb una cara somrient dibuixada, estris d'higiene dental, fotografies que demostren l'existència de la seva família, etcètera.

A: —Alimentació

B: —Realitza la fotosíntesi amb la llum dels fluorescents i també menja palets de pa integral.

A: —Reproducció

B: —Incompatible

A: —Estratègies d'atac

B: —L'addicte a la feina sol interactuar poc amb altres espècies, sobretot per falta de temps. Tot i així, conviure amb aquesta estranya espècie presenta un seriós problema. Un seriós problema de contagi. I cal estar previnguts. En cas que creguem estar en perill de convertir-nos en un addicte a la feina estarem molt atents a les plantes dels nostres peus per vigilar que no ens brotin les arrels.

B: —I fins aquí l'animalari laboral d'avui. No volem acomiadar-nos sense convidar-vos a respectar totes les formes de vida, el que inclou, com no?, els nostres companys de feina.